

ว. ๑๐1
๒๕ กย. ๖๐
10.40 H

ที่ กต ๑๐๐๓/๑๗๐๐

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒๐ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๔๔๒๐ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. เอกสารปฏิญญาระดับรัฐมนตรี Ministerial Declaration of the High-Level Political Forum on Sustainable Development and the ECOSOC High Level Segment พร้อมคำแปลสรุป

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ (ร่าง) เอกสาร Ministerial Declaration of the High-Level Political Forum on Sustainable Development and the ECOSOC High-Level Segment ซึ่งเป็นเอกสารผลลัพธ์ของการเข้าร่วมเวทีหารือทางการเมืองระดับสูงว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (High-Level Political Forum on Sustainable Development – HLPF) ที่สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนว่า คณะผู้แทนไทยนำโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้เข้าร่วมเวทีหารือดังกล่าวแล้ว จึงขอเรียนเสนอผลการประชุมและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของไทยมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ รายละเอียดสำคัญ ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่เสนอ กระทรวงการต่างประเทศได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) และคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้เป็นหัวหน้าคณะทำงานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเสนอต่อสหประชาชาติโดยสมัครใจ (Voluntary National Review : VNR) โดยคณะทำงานฯ ได้จัดทำรายงานซึ่งประกอบด้วย การนำเสนอความคืบหน้า ความท้าทาย และแนวปฏิบัติที่ดีของไทยในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยเฉพาะการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้หรือ SEP for SDGs

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ ให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำรายงาน VNR เสนอต่อที่ประชุมสหประชาชาติ และให้ส่วนราชการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง (SEP for SDGs)

/๒) ...

๒) มติที่ประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ รับทราบการที่ประเทศไทยจะเข้าร่วมการทบทวนและติดตามผลการอนุวัติวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ในระดับชาติโดยสมัครใจ ในเวทีหารือระดับสูงทางการเมือง (High-Level Political Forum) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (ECOSOC) ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐ ที่สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก

๓) มติที่ประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบร่างรายงาน VNR ที่กระทรวงการต่างประเทศในฐานะหัวหน้าคณะทำงานจัดทำรายงานฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำ

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๓.๑. คณะผู้แทนไทยนำโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการและภาคส่วนต่าง ๆ นำเสนอรายงาน VNR ต่อที่ประชุม HLPF แล้ว พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ กับประเทศอื่น ๆ ที่เข้าร่วมอีก ๔๒ ประเทศ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ พร้อมผู้แทนจากภาคเอกชน และเยาวชน เป็นผู้นำเสนอเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศได้รายงานด้วยวิธีทัศน์ต่อคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ การนำเสนอรายงาน VNR ของไทยได้รับการตอบรับที่ดี เนื่องจากมีการรวมผู้แทนภาคเอกชนและผู้แทนเยาวชนในการนำเสนอด้วย และรายงานของไทยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งมักยกเป็นกรณี/หรือให้ข้อมูลเป็นด้าน ๆ ไป

๑.๓.๒. ที่ประชุม HLPF ได้รับรอง Ministerial Declaration of the High-Level Political Forum on Sustainable Development and the ECOSOC High Level Segment ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ มีสาระสำคัญย้ำความมุ่งมั่นที่จะอนุวัติวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง และเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยเฉพาะในประเด็นตามเป้าหมายที่มีการทบทวนความคืบหน้าเชิงลึกในปี ๒๕๖๐ ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ การขจัดความยากจน เป้าหมายที่ ๒ ความมั่นคงทางอาหาร เป้าหมายที่ ๓ สุขภาพ เป้าหมายที่ ๕ ความเสมอภาคระหว่างเพศ เป้าหมายที่ ๘ อุตสาหกรรม โครงสร้างพื้นฐานและนวัตกรรม เป้าหมายที่ ๑๔ ระบบนิเวศทางทะเล และเป้าหมายที่ ๑๗ หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนที่เป็นสาระสำคัญจากร่างเอกสารฯ ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ ออสเตรเลียและสหรัฐอเมริกาได้ขอให้ที่ประชุมลงคะแนนเสียงเพื่อตัดวรรคที่มีเนื้อหากล่าวถึงกลุ่มคนที่อยู่ภายใต้อาณานิคมและการยึดครองโดยต่างชาติ (peoples living under colonial and foreign occupation) และองค์การการค้าโลก ออกตามลำดับ แต่ที่ประชุมส่วนใหญ่ลงคะแนนเสียงให้คงวรรคดังกล่าวไว้

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เพื่อให้คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการเข้าร่วมประชุม การนำเสนอรายงาน VNR การรับรอง Ministerial Declaration of the High-Level Political Forum on Sustainable Development and the ECOSOC High Level Segment เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและร่วมขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ให้เกิดความคืบหน้า เนื่องจากการเข้าร่วม VNR เป็นโอกาสให้ได้เรียนรู้แนวทางการขับเคลื่อน SDGs ของประเทศอื่น ซึ่งบางส่วนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทของไทยได้เป็นอย่างดี

๒.๒ การขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง ๑๗ เป้าหมายและ ๑๖๙ เป้าประสงค์ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของหน่วยงานราชการหลายกระทรวง ทำให้ต้องมีการบูรณาการการทำงาน และต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในลักษณะประชารัฐ จึงจำเป็นต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๓. ความเร่งด่วน

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและกฎหมาย

๔.๑ รายงาน VNR ของไทยสะท้อนประเด็นสำคัญและความท้าทายในแต่ละเป้าหมายในบริบทไทยทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เช่น การลดความเหลื่อมล้ำ เกษตรกรรมยั่งยืน การลดอุบัติเหตุทางถนน การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ความมั่นคงทางพลังงาน การจัดการสารเคมีและของเสีย การจัดการสิ่งแวดล้อมทางทะเล ซึ่งการขับเคลื่อนประเด็นเหล่านี้ไปพร้อม ๆ กันโดยไม่เกิดความขัดแย้งทางนโยบาย หรือทำให้ต้องลดความสำคัญของบางประเด็นลงไป (trade-off) จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์มาสนับสนุนการออกแบบนโยบาย ให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลและลดความขัดแย้งทางสังคมในประเด็นด้านการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งภาควิชาการสามารถเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนได้

๔.๒ ข้อมูลสถิติและตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามความคืบหน้าการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และจำเป็นต่อการออกแบบนโยบายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้ กพย. ได้กลั่นกรองตัวชี้วัด SDGs แล้วพบว่า ฐานข้อมูลสถิติของไทยครอบคลุมตัวชี้วัด SDGs ของสหประชาชาติในระดับหนึ่ง โดยสอดคล้องทั้งหมด ๘๔ ตัวชี้วัด และสอดคล้องบางส่วน ๒๙ ตัวชี้วัด จากทั้งหมด ๒๔๑ ตัวชี้วัด (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐) อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัดของสหประชาชาติหลายตัวเป็นเพียงตัวชี้วัดแทน (proxy) ที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอขึ้นมาเนื่องจากเหมาะสมและสะดวกสำหรับการวัดและเปรียบเทียบความคืบหน้าของทุกประเทศ ซึ่งในบางกรณี เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตาม SDGs โดยคำนึงถึงผลลัพธ์สุดท้ายเป็นหลัก การพิจารณาจัดทำตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับบริบทไทยขึ้นมาใช้ติดตามความคืบหน้าในประเทศย่อมจะเป็นประโยชน์

๔.๓ การขับเคลื่อน SDGs ของไทยในระดับนโยบายและเชิงกระบวนการถือได้ว่ามีความคืบหน้าอย่างมาก กล่าวคือ ได้จัดตั้ง กพย. เป็นกลไกขับเคลื่อนหลัก จัดลำดับความสำคัญเป้าประสงค์เร่งด่วน จัดทำแผนที่นำทางสำหรับทั้ง ๑๗ เป้าหมาย จากการเข้าร่วมนำเสนอ VNR พบว่า ทุกประเทศให้ความสำคัญในการดำเนินการขั้นต่อไปคือ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติโดยเฉพาะในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งที่ประชุม กพย. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ได้หารือเกี่ยวกับการขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่ว่า ต้องจัดทำแผนให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภูมิภาค โดยขับเคลื่อนไปพร้อมกันทั่วประเทศ และให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาคอขวดความเหลื่อมล้ำ โดยมุ่งให้ความช่วยเหลือผู้ที่อยู่เบื้องหลังสุดก่อน ในขณะเดียวกัน ต้องส่งเสริมศักยภาพของกลุ่มที่มีความพร้อมในการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

๔.๔ ภาคเอกชนไทยมีความตื่นตัวอย่างมากกับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีส่วนร่วมในกลไกประชารัฐ ซึ่งใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และยังดำเนินการด้วยตนเองในรูปแบบอื่น ๆ เช่น Global Compact Network Thailand นำหลักการของ UN Global Compact เข้ามาปรับใช้ในการประกอบธุรกิจเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและบูรณาการ SDGs ในห่วงโซการผลิต และการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนตามหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ภาคเอกชนหลายบริษัทได้จัดทำรายงานประจำปี และ/หรือ รายงานความยั่งยืนในบริบทของ SDGs บ้างแล้ว การส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนในการร่วมขับเคลื่อน SDGs เป็นสิ่งที่สามารถดำเนินการเพิ่มเติมได้

๕. ผลกระทบ

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๗. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เห็นชอบในหลักการต่อข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง

๘.๒ มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบ (ร่าง) เอกสาร Ministerial Declaration of the High-Level Political Forum on Sustainable Development and the ECOSOC High-Level Segment

๙. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๙.๑ ให้ทุกหน่วยราชการเร่งรัดการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง

๙.๒ ให้กระทรวงการต่างประเทศในฐานะหัวหน้าคณะทำงานจัดทำรายงาน VNR และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกันเผยแพร่รายงาน VNR ของไทย และผลการเสนอรายงาน VNR แก่ภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับ SDGs และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและเพิ่มความรู้สึกเป็นเจ้าของในการขับเคลื่อน SDGs โดยเฉพาะในระดับพื้นที่และในหมู่เยาวชน

๙.๓ ให้กระทรวงมหาดไทย หน่วยงานหลักแต่ละเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ร่วมกันประเมินสถานะตัวชี้วัด SDGs ที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวัดความคืบหน้าการขับเคลื่อน SDGs และสร้างความร่วมมือตามกลไกภาครัฐ และรายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

๙.๔ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการขับเคลื่อน SDGs มากขึ้น โดยเฉพาะการปรับแนวทางดำเนินธุรกิจให้มีความยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๙.๕ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมบทบาทของภาควิชาการ มหาวิทยาลัย สถาบันวิชาการต่างๆ ในการร่วมขับเคลื่อน SDGs ทั้งในระดับพื้นที่ (area based) และรายประเด็น (issue based) เพื่อให้เกิดประชารัฐกับภาควิชาการอย่างเป็นรูปธรรมด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิระศักดิ์ ฟุตระกูล)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
รักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ
กองกิจการเพื่อการพัฒนา
โทร. ๐ ๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๐๔
โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๐๐